

Ioan GÂRBULEȚ

TRATAT
privind răspunderea disciplinară a magistraților

Ioan GÂRBULEȚ

TRATAT
privind răspunderea disciplinară
a magistraților

Universul Juridic
București
-2020-

Cuprins

Capitolul I. Considerații generale privind răspunderea juridică a magistraților	7
Secțiunea 1. Noțiuni generale privind răspunderea juridică.....	7
Secțiunea a 2-a. Răspunderea civilă a magistraților.....	11
1. Considerații generale	11
2. Caracterele juridice ale răspunderii civile a magistraților	13
2.1. Caracterul subsidiar.....	13
2.2. Caracterul indirect.....	13
2.3. Caracterul general	14
2.4. Caracterul integral	14
3. Răspunderea civilă întemeiată pe dispozițiile Codului de procedură penală.....	15
3.1. Dreptul la repararea pagubei în caz de eroare judiciară	16
3.2. Dreptul la repararea pagubei în cazul privării nelegale de libertate	17
3.3. Acțiunea pentru repararea pagubei	20
3.3.1 Titularii și termenul de introducere a acțiunii pentru repararea pagubei.....	20
3.3.2. Instanța competentă	20
3.3.3. Felul și întinderea reparației	21
4. Răspunderea civilă întemeiată pe dispozițiile art. 96 din Legea nr. 303/2004	21
5. Răspunderea civilă întemeiată pe obligarea statului la plata unor sume de bani stabilite prin hotărârile CEDO împotriva României	22
6. Procedura efectuării verificărilor de către Inspekția Judiciară.....	23
6.1. Dispoziții generale	24
6.2. Desfășurarea verificărilor.....	27
6.3. Finalizarea verificărilor.....	30
6.4. Completarea verificărilor.....	30
7. Acțiunea în regres	32
Secțiunea a 3-a. Răspunderea penală a magistraților	33
1. Noțiuni generale	33
2. Încuviințarea percheziției, reținerii, arestării la domiciliu și arestării preventive a magistraților	35
3. Cercetarea infracțiunilor comise de către magistrați	37
3.1. Atribuțiile Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție.....	39
3.2. Numirea și revocarea procurorului-șef al Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție	40
3.2.1. Înscirarea la concurs.....	40
3.2.2. Organizarea concursului.....	41
3.2.2. Desfășurarea concursului	42

3.2.3. Revocarea din funcția de procuror-șef al Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție	44
3.3. Numirea și revocarea procurorului-șef adjunct al Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție	45
3.4. Numirea, continuarea activității și revocarea procurorilor cu funcții de execuție din cadrul Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție.....	47
3.4.1. Înscrierea la concurs	47
3.4.2. Organizarea concursului	47
3.4.3. Desfășurarea concursului	50
3.4.4. Continuarea activității în cadrul secției.....	54
3.4.5. Revocarea din funcție a procurorilor cu funcții de execuție din cadrul secției.....	54
4. Judecarea infracțiunilor comise de către magistrați	56
Secțiunea a 4-a. Răspunderea contravențională a magistraților.....	56
1. Noțiuni generale.....	56
2. Răspunderea contravențională reglementată de Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice.....	58
Secțiunea a 5-a. Răspunderea morală a magistraților	60
Secțiunea a 6-a. Răspunderea de tip „administrativ” a magistraților	63
1. Incapacitatea profesională.....	64
2. Boala psihică	67
3. Buna reputație	68
4. Lipsa nejustificată de la examenul de capacitate sau respingerea candidatului la două sesiuni.....	69
Capitolul al II-lea. Răspunderea disciplinară a magistraților	70
Secțiunea 1. Considerații generale.....	70
1. Noțiune și definiție	70
2. Trăsăturile generale ale răspunderii disciplinare	73
3. Trăsături specifice ale răspunderii disciplinare a magistraților	74
Secțiunea a 2-a. Reglementarea răspunderii disciplinare a magistraților	75
Secțiunea a 3-a. Abaterea disciplinară.....	81
1. Definirea abaterii disciplinare.....	81
2. Clasificarea abaterilor disciplinare	87
2.1. În funcție de calitatea subiectului activ	87
2.2. În funcție de modul de comitere a abaterilor disciplinare.....	91
2.3. În funcție de natura faptelor săvârșite.....	92
2.4. În funcție de principiile cu care interferează	94
2.5. În funcție de modul de manifestare exterioară a abaterii disciplinare	94
2.6. În funcție de elementul subiectiv al abaterii disciplinare	96
3. Asemănările și deosebirile existente între abaterile disciplinare	97

Secțiunea a 4-a. Elementele constitutive ale abaterii disciplinare	99
1. Obiectul abaterii disciplinare	99
1.1. Obiectul juridic	99
1.2. Obiectul material.....	107
2. Subiectul abaterii disciplinare	108
2.1. Subiectul activ.....	108
2.2. Condițiile generale ale subiectul activ	115
2.3. Subiectul pasiv.....	118
3. Latura obiectivă a abaterii disciplinare	118
3.1. Elementul material	119
3.2. Urmarea imediată	121
3.3. Legătura de cauzalitate	122
4. Latura subiectivă a abaterii disciplinare	123
Secțiunea a 5-a. Cauze care înlătură răspunderea disciplinară a magistraților.....	126
1. Considerații generale	126
2. Cauzele justificative.....	127
3. Cauzele de neimputabilitate	128
4. Alte cauze care înlătură răspunderea disciplinară	131
Capitolul III. Analiza abaterilor disciplinare	134
Secțiunea 1. Manifestările care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției, săvârșite în exercitarea sau în afara exercitării atribuțiilor de serviciu	134
1. Considerații generale	134
1.1. Reglementarea abaterii disciplinare	134
1.2. Asemănările și deosebirile existente între abaterea disciplinară analizată și alte abaterii disciplinare	135
2. Elementele constitutive ale abaterii disciplinare.....	136
2.1. Obiectul abaterii disciplinare.....	136
2.1.1. Obiectul juridic	136
2.1.2. Obiectul material	138
2.2. Subiectul abaterii disciplinare	138
2.2.1. Subiectul activ	138
2.2.2. Subiectul pasiv.....	139
2.3. Latura obiectivă a abaterii disciplinare	139
2.3.1. Elementul material	139
2.3.2. Urmarea imediată	155
2.3.3. Legătura de cauzalitate	155
2.4. Latura subiectivă a abaterii disciplinare.....	156
3. Modalitățile și consumarea abaterii.....	158
Secțiunea a 2-a. Încălcarea prevederilor legale referitoare la incompatibilități și interdicții privind judecătorii și procurorii	158

1. Considerații generale	158
1.1. Reglementarea abaterii disciplinare.....	158
1.2. Asemănările și deosebirile existente între abaterea disciplinară analizată și alte tipuri de abateri disciplinare	160
2. Elementele constitutive ale abaterii disciplinare	162
2.1. Obiectul abaterii disciplinare	162
2.1.1. Obiectul juridic.....	162
2.1.2. Obiectul material	168
2.2. Subiectul abaterii disciplinare	168
2.2.1. Subiectul activ	168
2.2.2. Subiectul pasiv	169
2.3. Latura obiectivă a abaterii disciplinare.....	169
2.3.1. Elementul material.....	169
2.3.1.1. Incompatibilitățile judecătorului și procurorului.....	171
2.3.1.1.1. Incompatibilitatea funcției de judecător sau de procuror cu orice altă funcție publică sau privată	171
2.3.1.1.2. Incompatibilitatea funcției de judecător sau de procuror cu exercitarea efectivă a acestor funcții	184
2.3.1.1.2.1. Incompatibilități reglementate de Codul de procedură civilă.....	185
2.3.1.1.2.2. Incompatibilități reglementate de Codul de procedură penală	189
2.3.1.2. Interdicțiile judecătorului și procurorului	192
2.3.1.2.1. Interdicții de natură profesională	192
2.3.1.2.2. Interdicții de natură comercială.....	197
2.3.1.2.3. Interdicții de natură politică	200
2.3.1.2.4. Interdicții de natură socială	202
2.3.1.2.5. Interdicții privind exercitarea altor funcții	205
2.3.1.2.6. Interdicții referitoare la demnitatea funcției.....	207
2.3.2. Urmarea imediată.....	211
2.3.3. Legătura de cauzalitate	212
2.4. Latura subiectivă a abaterii disciplinare	212
3. Modalitățile și consumarea abaterii	214
Secțiunea a 3-a. Atitudinile nedemne în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu față de colegi, celălalt personal al instanței sau al parchetului în care funcționează, inspectori judiciari, avocați, experți, martori, justițiabili ori reprezentanții altor instituții.....	215
1. Considerații generale	215
1.1. Reglementarea abaterii disciplinare.....	215
1.2. Asemănările și deosebirile existente între abaterea disciplinară analizată și alte tipuri de abateri disciplinare	215
2. Elementele constitutive ale abaterii disciplinare	216
2.1. Obiectul abaterii disciplinare	216

2.1.1. Obiectul juridic	216
2.1.2. Obiectul material	218
2.2. Subiectul abaterii disciplinare	218
2.2.1. Subiectul activ	218
2.2.2. Subiectul pasiv	218
2.3. Latura obiectivă a abaterii disciplinare	219
2.3.1. Elementul material	219
2.3.2. Urmarea imediată	226
2.3.3. Legătura de cauzalitate	226
2.4. Latura subiectivă a abaterii disciplinare.....	226
3. Modalitățile și consumarea abaterii	227
Secțiunea a 4-a. Desfășurarea de activități publice cu caracter politic sau manifestarea convingerilor politice în exercitarea atribuțiilor de serviciu	228
1. Considerații generale	228
1.1. Reglementarea abaterii disciplinare	228
1.2. Asemănările și deosebirile existente între abaterea disciplinară analizată și alte tipuri de abateri disciplinare	229
2. Elementele constitutive ale abaterii disciplinare.....	230
2.1. Obiectul abaterii disciplinare.....	230
2.1.1. Obiectul juridic	230
2.1.2. Obiectul material	232
2.2. Subiectul abaterii disciplinare	233
2.2.1. Subiectul activ.....	233
2.2.2. Subiectul pasiv.....	233
2.3. Latura obiectivă a abaterii disciplinare	233
2.3.1. Elementul material	233
2.3.1.1. Desfășurarea de activități publice cu caracter politic.....	235
2.3.1.2. Manifestarea convingerilor politice în exercitarea atribuțiilor de serviciu	236
2.3.2. Urmarea imediată	238
2.3.3. Legătura de cauzalitate	238
2.4. Latura subiectivă a abaterii disciplinare.....	238
3. Modalitățile și consumarea abaterii	239
Secțiunea a 5-a. Refuzul nejustificat de a primi la dosar cererile, concluziile, memoriile sau actele depuse de părțile din proces	239
1. Considerații generale	239
1.1. Reglementarea abaterii disciplinare	239
1.2. Asemănările și deosebirile existente între abaterea disciplinară analizată și alte tipuri de abateri disciplinare	240
2. Elementele constitutive ale abaterii disciplinare.....	241
2.1. Obiectul abaterii disciplinare.....	241
2.1.1. Obiectul juridic	241
2.1.2. Obiectul material	245

2.2. Subiectul abaterii disciplinare	245
2.2.1. Subiectul activ	245
2.2.2. Subiectul pasiv	246
2.3. Latura obiectivă a abaterii disciplinare.....	246
2.3.1. Elementul material.....	246
2.3.2. Urmarea imediată.....	250
2.3.3. Legătura de cauzalitate	250
2.4. Latura subiectivă a abaterii disciplinare	251
3. Modalitățile și consumarea abaterii	251
Secțiunea a 6-a. Refuzul nejustificat de a îndeplini o îndatorire de serviciu.....	252
1. Considerații generale.....	252
1.1. Reglementarea abaterii disciplinare.....	252
1.2. Asemănările și deosebirile existente între abaterea disciplinară analizată și alte tipuri de abateri disciplinare	252
2. Elementele constitutive ale abaterii disciplinare	253
2.1. Obiectul abaterii disciplinare	253
2.1.1. Obiectul juridic.....	253
2.1.2. Obiectul material	258
2.2. Subiectul abaterii disciplinare	259
2.2.1. Subiectul activ	259
2.2.2. Subiectul pasiv	259
2.3. Latura obiectivă a abaterii disciplinare.....	259
2.3.1. Elementul material.....	259
2.3.1.1. Îndatorirea magistratului de a-și perfecționa continuu pregătirea profesională, conform necesităților de specializare	260
2.3.1.2. Îndatorirea magistratului de a respecta normele codului deontologic, prevederile legale, cele ce rezultă din regulamente, din hotărârile adunărilor generale și ale colegiilor de conducere	265
2.3.1.3. Îndatorirea magistratului de a participa la ședințele de judecată, în completele stabilite conform legii.....	269
2.3.1.4. Îndatorirea magistratului de a purta în timpul ședinței de judecată ținuta vestimentară corespunzătoare instanței la care funcționează	272
2.3.1.5. Îndatorirea magistratului de a depune declarația de avere și declarația de interese	273
2.3.1.6. Îndatorirea magistratului de a aduce de îndată la cunoștința președintelui instanței în care funcționează faptul că s-a dispus trimiterea sa în judecată.....	274
2.3.1.7. Îndatorirea magistratului de a îndeplinii alte atribuții decât cele privind activitatea de judecată.....	275
2.3.2. Urmarea imediată.....	276
2.3.3. Legătura de cauzalitate	276
2.4. Latura subiectivă a abaterii disciplinare	276

3. Modalitățile și consumarea abaterii	278
Secțiunea a 7-a. Nerespectarea de către procuror a dispozițiilor procurorului ierarhic superior, date în scris și în conformitate cu legea	278
1. Considerații generale	278
1.1. Reglementarea abaterii disciplinare	278
1.2. Asemănările și deosebirile existente între abaterea disciplinară analizată și alte abateri disciplinare	279
2. Elementele constitutive ale abaterii disciplinare	280
2.1. Obiectul abaterii disciplinare	280
2.1.1. Obiectul juridic	280
2.1.2. Obiectul material	282
2.2.1. Subiectul activ	282
2.2.2. Subiectul pasiv	283
2.3. Latura obiectivă a abaterii disciplinare	283
2.3.1. Elementul material	283
2.3.2. Urmarea imediată	289
2.3.3. Legătura de cauzalitate	289
2.4. Latura subiectivă a abaterii disciplinare	289
3. Modalitățile și consumarea abaterii	290
Secțiunea a 8-a. Nerespectarea în mod repetat și din motive imputabile a dispozițiilor legale privitoare la soluționarea cu celeritate a cauzelor ori întârzierea repetată în efectuarea lucrărilor, din motive imputabile	291
1. Considerații generale	291
1.1. Reglementarea abaterii disciplinare	291
1.2. Asemănările și deosebirile existente între abaterea disciplinară analizată și alte tipuri de abateri disciplinare	292
2. Elementele constitutive ale abaterii disciplinare	293
2.1. Obiectul abaterii disciplinare	293
2.1.1. Obiectul juridic	293
2.1.2. Obiectul material	295
2.2. Subiectul abaterii disciplinare	295
2.2.1. Subiectul activ	295
2.2.2. Subiectul pasiv	297
2.3. Latura obiectivă a abaterii disciplinare	297
2.3.1. Elementul material	297
2.3.1.1. Nerespectarea în mod repetat a dispozițiilor legale privitoare la soluționarea cu celeritate a cauzelor	298
2.3.1.2. Întârzierea repetată în efectuarea lucrărilor	304
2.3.2. Urmarea imediată	307
2.3.3. Legătura de cauzalitate	307
2.4. Latura subiectivă a abaterii disciplinare	307
3. Modalitățile și consumarea abaterii	309
Secțiunea a 9-a. Nerespectarea îndatoririi de a se abține atunci când judecătorul sau procurorul știe că există una dintre cauzele prevăzute	

de lege pentru abținerea sa, precum și formularea de cereri repetate și nejustificate de abținere în aceeași cauză, care are ca efect tergiversarea judecății	310
1. Considerații generale	310
1.1. Reglementarea abaterii disciplinare	310
1.2. Asemănările și deosebirile existente între abaterea disciplinară analizată și alte abateri disciplinare	311
2. Elementele constitutive ale abaterii disciplinare	311
2.1. Obiectul abaterii disciplinare	311
2.1.1. Obiectul juridic	311
2.1.2. Obiectul material	315
2.2. Subiectul abaterii disciplinare	315
2.2.1. Subiectul activ	315
2.2.2. Subiectul pasiv	316
2.3. Latura obiectivă a abaterii disciplinare	316
2.3.1. Elementul material	316
2.3.1.1. Nerespectarea îndatoririi de a se abține atunci când judecătorul sau procurorul știe că există una din cauzele prevăzute de lege pentru abținerea sa	316
2.3.1.2. Formularea de cereri repetate și nejustificate de abținere în aceeași cauză, care are ca efect tergiversarea judecății	353
2.3.2. Urmarea imediată	356
2.3.3. Legătura de cauzalitate	357
2.4. Latura subiectivă a abaterii disciplinare	357
3. Modalitățile și consumarea abaterii	359
Secțiunea a 10-a. Nerespectarea secretului deliberării sau a confidențialității lucrărilor care au acest caracter, precum și a altor informații de aceeași natură de care a luat cunoștință în exercitarea funcției, cu excepția celor de interes public, în condițiile legii, dacă fapta nu constituie infracțiune	360
1. Considerații generale	360
2. Elementele constitutive ale abaterii disciplinare	361
2.1. Obiectul abaterii disciplinare	361
2.1.1. Obiectul juridic	361
2.1.2. Obiectul material	364
2.2. Subiectul abaterii disciplinare	365
2.2.1. Subiectul activ	365
2.2.2. Subiectul pasiv	367
2.3. Latura obiectivă a abaterii disciplinare	367
2.3.1. Elementul material	367
2.3.1.1. Nerespectarea secretului deliberării, dacă fapta nu constituie infracțiune	368
2.3.1.2. Nerespectarea confidențialității lucrărilor care au acest caracter, dacă fapta nu constituie infracțiune	373

2.3.1.3. Nerespectarea caracterului secret sau confidențial al altor informații de care magistratul a luat cunoștință în exercitarea funcției, dacă fapta nu constituie infracțiune	376
2.3.2. Urmarea imediată	379
2.3.3. Legătura de cauzalitate	379
2.4. Latura subiectivă a abaterii disciplinare.....	380
3. Modalitățile și consumarea abaterii	382
Secțiunea a 11-a. Absențe nemotivate de la serviciu, în mod repetat sau care afectează în mod direct activitatea instanței ori a parchetului	383
1. Considerații generale	383
2. Elementele constitutive ale abaterii disciplinare.....	384
2.1. Obiectul abaterii disciplinare.....	384
2.1.1. Obiectul juridic	384
2.1.2. Obiectul material	387
2.2. Subiectul abaterii disciplinare	387
2.2.1. Subiectul activ.....	387
2.2.2. Subiectul pasiv.....	388
2.3. Latura obiectivă a abaterii disciplinare	388
2.3.1. Elementul material	388
2.3.1.1. Absențe nemotivate de la serviciu, în mod repetat.....	388
2.3.1.2. Absențe nemotivate de la serviciu care afectează în mod direct activitatea instanței ori a parchetului	397
2.3.2. Urmarea imediată	398
2.3.3. Legătura de cauzalitate	399
2.4. Latura subiectivă a abaterii disciplinare.....	399
3. Modalitățile și consumarea abaterii	400
Secțiunea a 12-a. Imixtiunea în activitatea altui judecător sau procuror	401
1. Considerații generale	401
1.1. Reglementarea abaterii disciplinare	401
1.2. Asemănările și deosebirile existente între abaterea disciplinară analizată și alte tipuri de abateri disciplinare	402
2. Elementele constitutive ale abaterii disciplinare.....	403
2.1. Obiectul abaterii disciplinare.....	403
2.1.1. Obiectul juridic	403
2.1.2. Obiectul material	409
2.2. Subiectul abaterii disciplinare	409
2.2.1. Subiectul activ.....	409
2.2.2. Subiectul pasiv.....	409
2.3. Latura obiectivă a abaterii disciplinare	410
2.3.1. Elementul material	410
2.3.2. Urmarea imediată	432
2.3.3. Legătura de cauzalitate	432
2.4. Latura subiectivă a abaterii disciplinare.....	432
3. Modalitățile și consumarea abaterii	433

Secțiunea a 13-a. Nerespectarea în mod nejustificat a dispozițiilor ori deciziilor cu caracter administrativ dispuse în conformitate cu legea de conducătorul instanței sau al parchetului ori a altor obligații cu caracter administrativ prevăzute de lege sau regulamente	434
1. Considerații generale	434
1.1. Reglementarea abaterii disciplinare.....	434
1.2. Asemănările și deosebirile existente între abaterea disciplinară analizată și alte abateri disciplinare	435
2. Elementele constitutive ale abaterii disciplinare	437
2.1. Obiectul abaterii disciplinare	437
2.1.1. Obiectul juridic.....	437
2.1.2. Obiectul material	441
2.2. Subiectul abaterii disciplinare	441
2.2.1. Subiectul activ	441
2.2.2. Subiectul pasiv	442
2.3. Latura obiectivă a abaterii disciplinare.....	442
2.3.1. Elementul material.....	442
2.3.1.1. Nerespectarea în mod nejustificat a dispozițiilor ori deciziilor cu caracter administrativ dispuse în conformitate cu legea de conducătorul instanței sau al parchetului	442
2.3.1.2. Nerespectarea în mod nejustificat a altor obligații cu caracter administrativ prevăzute de lege sau regulamente.....	446
2.3.2. Urmarea imediată	449
2.3.3. Legătura de cauzalitate	449
2.4. Latura subiectivă a abaterii disciplinare	449
3. Modalitățile și consumarea abaterii	452
Secțiunea a 14-a. Folosirea funcției deținute pentru a obține un tratament favorabil din partea autorităților sau intervențiile pentru soluționarea unor cereri, pretinderea ori acceptarea rezolvării intereselor personale sau ale membrilor familiei ori ale altor persoane, altfel decât în limita cadrului legal reglementat pentru toți cetățenii, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale unei infracțiuni.....	453
1. Considerații generale	453
1.1. Reglementarea abaterii disciplinare.....	453
1.2. Asemănările și deosebirile existente între abaterea disciplinară analizată și alte abateri disciplinare	455
2. Elementele constitutive ale abaterii disciplinare	455
2.1. Obiectul abaterii disciplinare	455
2.1.1. Obiectul juridic.....	455
2.1.2. Obiectul material	457
2.2. Subiectul abaterii disciplinare	457
2.2.1. Subiectul activ	457
2.2.2. Subiectul pasiv	458
2.3. Latura obiectivă a abaterii disciplinare.....	458

2.3.1. Elementul material	458
2.3.1.1. Folosirea funcției deținute pentru a obține un tratament favorabil din partea autorităților, altfel decât în limita cadrului legal reglementat pentru toți cetățenii, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale unei infracțiuni	458
2.3.1.2. Intervențiile pentru soluționarea unor cereri, altfel decât în limita cadrului legal reglementat pentru toți cetățenii, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale unei infracțiuni	463
2.3.1.3. Pretinderea ori acceptarea rezolvării intereselor personale sau ale membrilor familiei ori ale altor persoane, altfel decât în limita cadrului legal reglementat pentru toți cetățenii, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale unei infracțiuni.....	466
2.3.2. Urmarea imediată	469
2.3.3. Legătura de cauzalitate	470
2.4. Latura subiectivă a abaterii disciplinare.....	470
3. Modalitățile și consumarea abaterii	471
Secțiunea a15-a. Nerespectarea dispozițiilor privind distribuirea aleatorie a cauzelor	473
1. Considerații generale	473
2. Elementele constitutive ale abaterii disciplinare.....	476
2.1. Obiectul abaterii disciplinare.....	476
2.1.1. Obiectul juridic	476
2.1.2. Obiectul material	484
2.2. Subiectul abaterii disciplinare	484
2.2.1. Subiectul activ.....	484
2.2.2. Subiectul pasiv.....	486
2.3. Latura obiectivă a abaterii disciplinare	486
2.3.1. Elementul material	486
2.3.2. Urmarea imediată	497
2.3.3. Legătura de cauzalitate	498
2.4. Latura subiectivă a abaterii disciplinare.....	498
3. Modalitățile și consumarea abaterii	499
Secțiunea a 16-a. Obstrucționarea activității de inspecție a inspectorilor judiciari, prin orice mijloace	500
1. Considerații generale	500
2. Elementele constitutive ale abaterii disciplinare.....	500
2.1. Obiectul abaterii disciplinare.....	500
2.1.1. Obiectul juridic	500
2.1.2. Obiectul material	506
2.2. Subiectul abaterii disciplinare	506
2.2.1. Subiectul activ.....	506
2.2.2. Subiectul pasiv.....	506
2.3. Latura obiectivă a abaterii disciplinare	507

2.3.1. Elementul material.....	507
2.3.2. Urmarea imediată.....	508
2.3.3. Legătura de cauzalitate.....	508
2.4. Latura subiectivă a abaterii disciplinare.....	508
3. Modalitățile și consumarea abaterii.....	509
Secțiunea a 17-a. Participarea directă sau prin persoane interpușe la jocurile de tip piramidal, jocuri de noroc sau sisteme de investiții pentru care nu este asigurată transparența fondurilor.....	509
1. Considerații generale.....	509
1.1. Reglementarea abaterii disciplinare.....	509
1.2. Asemănările și deosebirile existente între abaterea disciplinară analizată și alte tipuri de abateri disciplinare.....	510
2. Elementele constitutive ale abaterii disciplinare.....	511
2.1. Obiectul abaterii disciplinare.....	511
2.1.1. Obiectul juridic.....	511
2.1.2. Obiectul material.....	514
2.2. Subiectul abaterii disciplinare.....	514
2.2.1. Subiectul activ.....	514
2.2.2. Subiectul pasiv.....	514
2.3. Latura obiectivă a abaterii disciplinare.....	514
2.3.1. Elementul material.....	514
2.3.1.1. Participarea directă la jocurile de tip piramidal, jocuri de noroc sau sisteme de investiții pentru care nu este asigurată transparența fondurilor.....	515
2.3.1.2. Participarea prin persoane interpușe la jocurile de tip piramidal, jocuri de noroc sau sisteme de investiții pentru care nu este asigurată transparența fondurilor.....	520
2.3.2. Urmarea imediată.....	520
2.3.3. Legătura de cauzalitate.....	520
2.4. Latura subiectivă a abaterii disciplinare.....	521
3. Modalitățile și consumarea abaterii.....	521
Secțiunea a 18-a. Neredactarea sau nesemnarea hotărârilor judecătorești sau a actelor judiciare ale procurorului, din motive imputabile, în termenele prevăzute de lege.....	522
1. Considerații generale.....	522
1.1. Reglementarea abaterii disciplinare.....	522
1.2. Asemănările și deosebirile existente între abaterea disciplinară analizată și alte tipuri de abateri disciplinare.....	523
2. Elementele constitutive ale abaterii disciplinare.....	524
2.1. Obiectul abaterii disciplinare.....	524
2.1.1. Obiectul juridic.....	524
2.1.2. Obiectul material.....	528
2.2. Subiectul abaterii disciplinare.....	528
2.2.1. Subiectul activ.....	528

2.2.2. Subiectul pasiv.....	530
2.3. Latura obiectivă a abaterii disciplinare	530
2.3.1. Elementul material	530
2.3.1.1. Neredactarea hotărârilor judecătorești sau a actelor judiciare ale procurorului în termenele prevăzute de lege	531
2.3.1.2. Nesemnarea hotărârilor judecătorești sau a actelor judiciare ale procurorului în termenele prevăzute de lege	538
2.3.2. Urmarea imediată	539
2.3.3. Legătura de cauzalitate	540
2.4. Latura subiectivă a abaterii disciplinare.....	540
3. Modalitățile și consumarea abaterii	542
Secțiunea a 19-a. Utilizarea unor expresii inadecvate în cuprinsul hotărârilor judecătorești sau al actelor judiciare ale procurorului ori motivarea în mod vădit contrară raționamentului juridic, de natură să afecteze prestigiul justiției sau demnitatea funcției de magistrat	
1. Considerații generale	543
2. Elementele constitutive ale abaterii disciplinare.....	544
2.1. Obiectul abaterii disciplinare.....	544
2.1.1. Obiectul juridic	544
2.1.2. Obiectul material	548
2.2. Subiectul abaterii disciplinare	549
2.2.1. Subiectul activ	549
2.2.2. Subiectul pasiv.....	550
2.3. Latura obiectivă a abaterii disciplinare	550
2.3.1. Elementul material	550
2.3.1.1. Utilizarea unor expresii inadecvate în cuprinsul hotărârilor judecătorești sau al actelor judiciare ale procurorului, de natură să afecteze prestigiul justiției sau demnitatea funcției de magistrat	550
2.3.1.2. Motivarea în mod vădit contrară raționamentului juridic a hotărârilor judecătorești sau a actelor judiciare ale procurorului, de natură să afecteze prestigiul justiției sau demnitatea funcției de magistrat	554
2.3.2. Urmarea imediată	557
2.3.3. Legătura de cauzalitate	557
2.4. Latura subiectivă a abaterii disciplinare.....	557
3. Modalitățile și consumarea abaterii	558
Secțiunea a 20-a. Nerespectarea deciziilor Curții Constituționale ori a deciziilor pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea recursurilor în interesul legii.....	
1. Considerații generale	559
1.1. Reglementarea abaterii disciplinare	559
1.2. Asemănările și deosebirile existente între abaterea disciplinară analizată și alte tipuri de abateri disciplinare	560

2. Elementele constitutive ale abaterii disciplinare	561
2.1. Obiectul abaterii disciplinare	561
2.1.1. Obiectul juridic.....	561
2.1.2. Obiectul material	563
2.2. Subiectul abaterii disciplinare	563
2.2.1. Subiectul activ	563
2.2.2. Subiectul pasiv	564
2.3. Latura obiectivă a abaterii disciplinare.....	564
2.3.1. Elementul material.....	564
2.3.1.1. Nerespectarea deciziilor Curții Constituționale	564
2.3.1.2. Nerespectarea deciziilor pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea recursurilor în interesul legii.....	569
2.3.2. Urmarea imediată.....	574
2.3.3. Legătura de cauzalitate	574
2.4. Latura subiectivă a abaterii disciplinare	574
3. Modalitățile și consumarea abaterii	575
Secțiunea a 21-a. Exercițarea funcției cu rea-credință sau gravă neglijență, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale unei infracțiuni.	576
1. Considerații generale.....	576
1.1. Reglementarea abaterii disciplinare.....	576
1.2. Asemănările și deosebirile existente între abaterea disciplinară analizată și alte tipuri de abateri disciplinare	578
2. Elementele constitutive ale abaterii disciplinare	578
2.1. Obiectul abaterii disciplinare	578
2.1.1. Obiectul juridic.....	578
2.1.2. Obiectul material	580
2.2. Subiectul abaterii disciplinare	581
2.2.1. Subiectul activ	581
2.2.2. Subiectul pasiv	581
2.3. Latura obiectivă a abaterii disciplinare.....	581
2.3.1. Elementul material.....	581
2.3.1.1. Exercițarea funcției cu rea-credință, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale unei infracțiuni.....	581
2.3.1.2. Exercițarea funcției cu gravă neglijență, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale unei infracțiuni.....	594
2.3.2. Urmarea imediată.....	600
2.3.3. Legătura de cauzalitate	600
2.4. Latura subiectivă a abaterii disciplinare	600
3. Modalitățile și consumarea abaterii	604
Capitolul IV. Titularii acțiunii disciplinare	606
Secțiunea 1. Considerații generale.....	606

Secțiunea a 2-a. Organizarea și funcționarea Inspecției Judiciare	608
1. Dispoziții generale	608
2. Principiile care guvernează activitatea Inspecției Judiciare	610
2.1. Principiul legalității	611
2.2. Principiul respectării independenței judecătorului și procurorului și al autorității de lucru judecat	611
2.3. Principiul independenței operaționale.....	612
2.4. Principiul imparțialității și independenței inspectorilor	612
2.5. Principiul confidențialității	613
2.6. Principiul transparenței	614
3. Conducerea Inspecției Judiciare	614
3.1. Inspectorul-șef	614
3.2. Inspectorul-șef adjunct	618
3.3. Direcțiile de inspecție.....	619
3.3.1. Direcția de inspecție judiciară pentru judecători	620
3.3.2. Direcția de inspecție judiciară pentru procurori.....	621
Secțiunea a 3-a. Inspectorii judiciari	621
1. Numirea inspectorilor judiciari	621
2. Atribuțiile inspectorilor judiciari	623
2.1. Atribuții în legătură cu activitatea și conduita judecătorilor, procurorilor și magistraților-asistenți de la Înalta Curtea de Casație și Justiție	623
2.2. Atribuții de analiză și control	624
2.2.1. Inspectorii judiciari de la Direcția de inspecție pentru judecători au următoarele atribuții de analiză și control	624
2.2.2. Inspectorii judiciari de la Direcția de inspecție pentru procurori au următoarele atribuții de analiză și control:	624
3. Evaluarea activității profesionale a inspectorilor judiciari	625
3.1. Eficiența activității	626
3.2. Calitatea activității.....	626
3.3. Integritatea	627
3.4. Comunicarea	627
3.5. Participarea la alte activități din aria de competență	627
4. Adunarea generală a inspectorilor judiciari	627
Capitolul V. Procedura sancționării disciplinare a magistraților	629
Secțiunea 1. Etapa verificărilor prealabile	629
1. Considerații generale	629
2. Modalitățile de sesizare	630
2.1. Condițiile sesizării	632
2.2. Desemnarea inspectorilor judiciari	637
2.3. Conexarea sesizărilor	644
2.4. Termenul pentru efectuarea verificărilor prealabile	645

3. Desfășurarea verificărilor prealabile	649
3.1. Documentarea inițială	649
3.2. Solicitarea de relații.....	649
3.3. Efectuarea de verificări directe	650
3.4. Efectuarea altor activități sau verificări necesare lămuririi aspectelor sesizate	651
4. Finalizarea verificărilor prealabile	652
4.1. Dispoziții generale.....	652
4.3. Începerea cercetării disciplinare	659
Secțiunea a 2-a. Etapa cercetării disciplinare	662
1. Considerații generale	662
2. Principiile fundamentale ale cercetării disciplinare	664
2.1. Obligatorietatea cercetării disciplinare în cazul în care se constată că există indiciile săvârșirii unei abateri disciplinare	664
2.2. Efectuarea cercetării disciplinare de către inspectorii judiciari din cadrul Inspecției Judiciare	664
2.3. Efectuarea cercetării disciplinare în raport cu calitatea de judecător sau procuror a persoanei cercetate	665
2.4. Efectuarea cercetării disciplinare de către inspectorul judiciar care a dispus începerea sa	665
2.5. Efectuarea cercetării disciplinare cu respectarea dispozițiilor legale referitoare la informațiile clasificate și la protecția datelor cu caracter personal	667
3. Termenul pentru efectuarea cercetării disciplinare.....	668
4. Obiectul cercetării disciplinare	670
4.1. Faptele comise de către magistrat.....	670
4.2. Urmările faptelor comise de judecător sau procuror	670
4.3. Împrejurările în care au fost săvârșite faptele de către magistrat ..	671
4.4. Alte date concludente cu privire la comiterea faptei de către magistrat	672
4.5. Vinovăția magistratului	672
5. Suspendarea cercetării disciplinare.....	673
5.1. Punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva magistratului cercetat disciplinar	673
5.2. Punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva magistratului cercetat disciplinar s-a dispus pentru aceeași faptă	674
6. Suspendarea din funcție a magistratului vizat pe parcursul cercetării disciplinare	676
6.1. Noțiuni și condițiile suspendării din funcție	676
6.2. Suspendarea din oficiu	678
6.3. Suspendarea din funcție la propunerea inspectorului judiciar	678
7. Procedura cercetării disciplinare.....	683
7.1. Comunicarea începerii cercetării disciplinare	684

7.2. Verificarea apărărilor formulate de magistrat și administrarea probelor solicitate.....	686
7.3. Efectuarea propriu-zisă a cercetării disciplinare.....	686
7.3.1. Lipsa magistratului de la efectuarea cercetării disciplinare	687
7.3.2. Prezența magistratului la efectuarea cercetării disciplinare ...	690
7.3.2.1. Aducerea la cunoștința magistratului cercetat a tuturor activităților desfășurate până la data respectivă	690
7.3.2.2. Ascultarea magistratului vizat	691
7.3.2.3. Verificarea apărărilor și administrarea probelor solicitate în apărare.....	692
7.3.2.4. Administrarea din oficiu a oricăror probe pe care le consideră necesare inspectorul judiciar	693
7.3.2.5. Prezentarea probelor magistratului vizat	694
8. Finalizarea cercetării disciplinare	696
8.1. Considerații generale.....	696
8.2. Admiterea sesizării, prin exercitarea acțiunii disciplinare și sesizarea secției corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii	697
8.2.1. Confirmarea rezoluției.....	701
8.2.2. Completarea cercetării disciplinare.....	701
8.2.3. Infirmarea rezoluției emise de inspectorul judiciar.....	703
8.2.4. Comunicarea rezoluției de admitere a sesizării și de exercitare a acțiunii disciplinare	703
8.3. Respingerea sesizării, în cazul în care constată, în urma efectuării cercetării disciplinare, că nu sunt îndeplinite condițiile pentru exercitarea acțiunii	704
8.4. Contestarea rezoluției de respingere a sesizării	705
Secțiunea a 3-a. Etapa judecării acțiunii disciplinare.....	708
1. Considerații generale	708
2. Principiile procesului disciplinar.....	709
2.1. Principiul sesizării instanței disciplinare exclusiv de către titularul acțiunii disciplinare	709
2.2. Principiul compunerii completului de judecată din toți membrii secției Consiliului Superior al Magistraturii	710
2.3. Principiul competenței instanței disciplinare în funcție de calitatea persoanei cercetate.....	711
3. Părțile	712
4. Reprezentarea părților în procesul disciplinar.....	718
4.1. Reprezentarea reclamantului în procesul disciplinar.....	718
4.2. Reprezentarea pârâtului în procesul disciplinar	719
5. Competența instanței disciplinare	720
6. Compunerea instanței disciplinare	722
7. Acțiunea disciplinară	724
8. Termenele exercitării acțiunii disciplinare.....	726

8.1. Termenul de 30 de zile de la finalizarea cercetării disciplinare	727
8.2. Termenul de 2 ani de la data la care fapta a fost săvârșită	728
9. Procedura de soluționare a acțiunii disciplinare	731
10. Suspendarea judecării acțiunii disciplinare.....	737
11. Aspecte practice	738
12. Deliberarea și pronunțarea hotărârii	742
13. Hotărârea prin care secția Consiliului Superior al Magistraturii soluționează acțiunea disciplinară	743
Secțiunea a 4-a. Etapa soluționării căii de atac	746
1. Considerații generale	746
2. Obiectul recursului	749
3. Titularii recursului.....	751
4. Termenul de recurs.....	752
5. Cererea de recurs	754
6. Motivele de recurs	755
7. Procedura de soluționare a recursului	756
7.1. Depunerea recursului.....	756
7.2. Procedura de filtrare a recursurilor	757
7.3. Probe noi în recurs.....	758
7.4. Reguli privind judecata recursului	759
8. Aspecte practice	759
9. Soluțiile instanței de recurs	764
9.1. Admiterea recursului	764
9.2. Respingerea recursului	765
9.3. Anularea recursului	765
9.4. Constatarea perimării recursului	765
10. Contestația în anulare și revizuirea hotărârii instanței disciplinare	767
Capitolul VI. Sancțiunile disciplinare.....	771
Secțiunea 1. Considerații generale privind sancțiunile disciplinare.....	771
2. Clasificarea sancțiunilor disciplinare.....	774
2.1. În funcție de efectele produse asupra raporturilor de serviciu	774
2.2. În funcție de gradul de determinare al sancțiunii	775
2.3. În funcție de gradul de severitate al sancțiunii.....	775
3. Trăsăturile specifice sancțiunilor disciplinare	775
Secțiunea a 2-a. Sancțiunile disciplinare.....	777
1. Enumerarea sancțiunilor disciplinare.....	777
1.1. Considerații generale	777
1.2. Criterii de individualizare a sancțiunilor disciplinare	778
2. Analiza sancțiunilor disciplinare	779
2.1. Avertismentul	779
2.2. Diminuarea indemnizației de încadrare lunare brute cu până la 25% pe o perioadă de până la un an	781

2.3. Mutarea disciplinară pentru o perioadă efectivă de la un an la 3 ani la o altă instanță sau la un alt parchet, chiar de grad imediat inferior	783
2.4. Suspendarea din funcție pe o perioadă de până la 6 luni	785
2.5. Retrogradarea în grad profesional.....	788
2.6. Excluderea din magistratură.....	789
Secțiunea a 3-a. Prescripția aplicării răspunderii disciplinare.....	791
Secțiunea a 4-a. Radierea sancțiunilor disciplinare	794

Capitolul VII. Răspunderea disciplinară în cadrul altor profesii

juridice	796
Secțiunea 1. Considerații generale	796
Secțiunea a 2-a. Răspunderea disciplinară a executorului judecătoresc	798
1. Considerații generale	798
2. Abaterile disciplinare	801
2.1. Nerespectarea secretului profesional.....	801
2.2. Încălcarea incompatibilităților și interdicțiilor prevăzute de lege....	803
2.3. Săvârșirea unor fapte care aduc atingere onoarei, probității profesionale ori bunelor moravuri.....	805
2.4. Neîndeplinirea obligațiilor privind formarea profesională a executorilor judecătorești stagiați, angajați pe bază de contract.....	806
2.5. Întârzierea sistematică și neglijența în efectuarea lucrărilor.....	807
2.6. Absența nejustificată de la birou.....	808
2.7. Omisiunea de a efectua publicitatea vânzării prin Registrul electronic de publicitate a vânzării bunurilor supuse executării silite, conform prevederilor art. 35 alin. (2)	809
3. Sancțiunile disciplinare.....	809
3.1. Muștrarea.....	810
3.2. Avertismentul	810
3.3. Amendă de la 500 la 3.000 lei.....	810
3.4. Suspendarea din funcție pe o durată de la o lună la 6 luni	811
3.5. Excluderea din profesie	811
4. Titularii acțiunii disciplinare.....	812
5. Termenul în care poate fi exercitată acțiunea disciplinară	813
6. Procedura cercetării disciplinare	813
7. Procedura de soluționare a acțiunii disciplinare.....	814
7.1. Consiliul de disciplină al Camerei executorilor judecătorești.....	814
7.2. Comisia Superioară de Disciplină a Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești	817
8. Radierea sancțiunilor disciplinare.....	820
Secțiunea a 3-a. Răspunderea disciplinară a avocaților	820
1. Considerații generale	820

2. Abaterile disciplinare.....	822
3. Sancțiunile disciplinare	823
4. Titularii acțiunii disciplinare	824
5. Termenul în care poate fi exercitată acțiunea disciplinară	828
6. Procedura anchetei disciplinare.....	828
7. Procedura de soluționare a acțiunii disciplinare	830
7.1. Comisia de disciplină a baroului	830
7.2. Comisia centrală de disciplină	831
7.3. Consiliul U.N.B.R., constituit ca instanță disciplinară în plenum său	831
8. Prescripția aplicării sancțiunilor disciplinare și radierea acestora.....	833
Secțiunea a 3-a. Răspunderea disciplinară a notarilor publici	833
1. Considerații generale	833
2. Abaterile disciplinare.....	836
3. Sancțiunile disciplinare	837
4. Titularii acțiunii disciplinare	838
5. Termenul în care poate fi exercitată acțiunea disciplinară	840
6. Procedura cercetării disciplinare.....	840
7. Procedura de soluționare a acțiunii disciplinare	841
7.1. Consiliul de disciplină.....	841
7.2. Consiliul Uniunii.....	843
8. Prescripția aplicării sancțiunilor disciplinare și radierea acestora.....	843
Secțiunea a 4-a. Răspunderea disciplinară a personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea	844
1. Considerații generale	844
2. Abaterile disciplinare.....	847
3. Sancțiunile disciplinare	848
4. Titularii acțiunii disciplinare	849
5. Termenul în care poate fi exercitată acțiunea disciplinară	849
6. Procedura de cercetare a abaterii disciplinare	849
7. Procedura de aplicare a sancțiunii disciplinare	850
8. Radierea sancțiunilor disciplinare	851
Secțiunea a 5-a. Răspunderea disciplinară a consilierilor juridici	851
1. Considerații generale	851
2. Abaterile disciplinare.....	853
3. Sancțiunile disciplinare	855
4. Titularii acțiunii disciplinare	856
5. Procedura de cercetare a abaterii disciplinare	856
5. Procedura de soluționare a abaterii disciplinare.....	857
8. Radierea sancțiunilor disciplinare	858

Secțiunea a 5-a. Analiză comparativă în privința răspunderii disciplinare în cadrul profesiilor juridice	859
1. Abaterile disciplinare	859
2. Sancțiunile disciplinare	862
3. Titularii acțiunii disciplinare	864
4. Termenul în care poate fi exercitată acțiunea disciplinară	865
5. Procedura de cercetare a acțiunii disciplinare	866
6. Procedura de soluționare a acțiunii disciplinare	869
7. Radierea sancțiunilor disciplinare	871
8. Concluzii	872
Capitolul VIII. Răspunderea magistraților pentru încălcarea normelor de conduită reglementate de Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor	873
Secțiunea 1. Noțiuni generale despre etică și deontologie	873
Secțiunea a 2-a. Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor	877
1. Considerații generale	877
2. Independența justiției	880
3. Promovarea supremației legii	883
4. Imparțialitatea judecătorilor și procurorilor	884
5. Exercițarea îndatoririlor profesionale	886
6. Demnitatea și onoarea profesiei de judecător sau procuror	889
7. Activități incompatibile calității de judecător sau procuror	892
1. Deontologia judecătorului și procurorului	894
1.1. Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor	895
1.2. Social media și reclama mascată	896
1.3. Evitarea consilierii juridice de către judecători și procurori	896
1.4. Mediarea între libertatea de exprimare și obligația de rezervă	896
1.5. Responsabilitatea judecătorului și a procurorului pe social media	897
1.6. Educarea judecătorilor și procurorilor în folosirea rețelelor sociale	898
2. Judecătorul și procurorul ca prieten pe social media	898
3. Instituțiile din cadrul sistemului judiciar și social media	899
Secțiunea a 3-a. Procedura efectuării verificărilor privind încălcarea normelor de conduită reglementate de Codul deontologic	900
1. Dispoziții generale	900
2. Procedura verificărilor	903
2.1. Finalizarea lucrării	905
2.2. Efectuarea de verificări directe	905
2.3. Ascultarea magistratului vizat	906
2.4. Prezentarea probelor	907
3. Finalizarea verificărilor	907

Secțiunea a 4-a. Procedura de soluționare a sesizărilor privind încălcarea normelor de conduită reglementate de Codul deontologic 909

Capitolul IX. Răspunderea pentru neîndeplinirea condiției de bună reputație..... 913

Secțiunea 1. Noțiuni generale privind buna reputație a magistraților 913

Secțiunea a 2-a. Îndeplinirea condiției de bună reputație pentru

persoana admisă la Institutul Național al Magistraturii 916

1. Faptele analizate pentru stabilirea condiției bune reputații 916

2. Criteriile avute în vedere la verificarea condiției de bună reputație 917

3. Documentele care se verifică la stabilirea condiției bune reputații 918

3.1. Documentele depuse de candidați 919

3.2. Documentele solicitate de comisia de admitere a concursului 919

3.3. Sesizările depuse cu privire la candidați 919

3.4. Documente din dosarul profesional 920

4. Competența verificării condiției de bună reputație 920

Secțiunea a 3-a. Îndeplinirea condiției de bună reputație la absolvirea

Institutului Național al Magistraturii, anterior numirii ca judecător sau

procuror stagiar 920

1. Faptele analizate pentru stabilirea condiției bune reputații 921

2. Criteriile avute în vedere la verificarea condiției de bună reputație 921

3. Documentele care se verifică la stabilirea condiției bune reputații 922

3.1. Documentele depuse de candidați 922

3.2. Documentele solicitate de Institutul Național al Magistraturii 922

3.3. Sesizările depuse cu privire la absolvenți 923

3.4. Documente din dosarul profesional 923

4. Competența verificării condiției de bună reputație 923

Secțiunea a 4-a. Îndeplinirea condiției de bună reputație la numirea în

magistratură pe bază de concurs 923

1. Faptele analizate pentru stabilirea condiției bune reputații 924

2. Criteriile avute în vedere la verificarea condiției de bună reputație 925

3. Documentele care se verifică la stabilirea condiției bune reputații 925

3.1. Documentele depuse de candidați 925

3.2. Documentele solicitate de comisia de admitere a concursului 926

3.3. Sesizările depuse cu privire la candidați 926

3.4. Documente din dosarul profesional 926

4. Competența verificării condiției de bună reputație 927

Secțiunea a 5-a. Îndeplinirea condiției de bună reputație la numirea în

magistratură fără concurs sau examen 927

1. Faptele analizate pentru stabilirea condiției bune reputații 928

2. Criteriile avute în vedere la verificarea condiției de bună reputație 928

3. Documentele care se verifică la stabilirea condiției bune reputații 929

3.1. Înscrișuri depuse de persoanele interesate 929

3.2. Documentele solicitate de Direcția resurse umane și organizare din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii.	930
3.3. Documente din dosarul profesional	930
4. Competența verificării condiției de bună reputație	930
Secțiunea a 6-a. Îndeplinirea condiției de bună reputație pentru judecătorii și procurorii în funcție.....	930
1. Dispoziții generale	930
1.1. Modalitățile de sesizare	931
1.2. Desemnarea inspectorilor judiciari	932
2. Procedura verificărilor	933
2.1. Dispoziții generale	933
2.2. Comunicarea înscrisurilor și înștiințării	934
2.3. Ascultarea magistratului vizat.....	936
2.4. Prezentarea probelor	936
3. Finalizarea verificărilor.....	937
4. Completarea verificărilor	938
5. Procedura de soluționare a sesizărilor referitoare la condiția bunei reputații pentru judecătorii și procurorii în funcție.....	939
6. Suspendarea din funcție pe parcursul procedurii de verificare și constatare a îndeplinirii condiției de bună reputație	941
6.1. Suspendarea din funcție la propunerea inspectorului judiciar.....	941
6.2. Suspendarea din funcție, din oficiu.....	941

Capitolul X. Apărarea independenței, imparțialității sau reputației profesionale a magistraților, a independenței puterii judecătorești și a autorității judecătorești în ansamblul său

1.1. Independența judecătorilor și procurorilor	945
1.1.1. Independența judecătorilor	945
1.1.2. Independența procurorilor.....	954
1.1.3. Independența puterii judecătorești.....	956
1.1.4. Independența autorității judecătorești în ansamblul său	958
1.2. Imparțialitatea judecătorilor și procurorilor.....	958
1.3. Reputația profesională a judecătorilor și procurorilor	963
2. Procedura de efectuare a verificărilor privind apărarea independenței, imparțialității sau reputației profesionale a magistraților, a independenței puterii judecătorești și a autorității judecătorești în ansamblul său	966
2.1. Modalități de sesizare	966
2.2. Desemnarea inspectorilor judiciari	969
2.3. Renunțarea la cerere	970
2.4. Procedura verificărilor efective	971
3. Finalizarea verificărilor.....	973
4. Procedura de soluționare	974

Capitolul XI. Elemente privind răspunderea disciplinară a magistraților în dreptul comparat	976
Secțiunea 1. Considerații generale.....	976
Secțiunea a 2-a. Răspunderea disciplinară a magistraților în Spania.....	978
Secțiunea a 3-a. Răspunderea disciplinară a magistraților în Franța	984
Secțiunea a 4-a. Răspunderea disciplinară a magistraților în Italia	988
Secțiunea a 5-a. Răspunderea disciplinară a magistraților în Republica Moldova	994
Secțiunea a 6-a. Răspunderea disciplinară a magistraților în Germania ...	1001
Secțiunea a 7-a. Răspunderea disciplinară a magistraților în Polonia.....	1004
Secțiunea a 8-a. Răspunderea disciplinară a magistraților în Lituania	1006
BIBLIOGRAFIE	1009

Capitolul I

Considerații generale privind răspunderea juridică a magistraților

Secțiunea 1

Noțiuni generale privind răspunderea juridică

Răspunderea nu este un concept ce aparține doar domeniului dreptului, ci îl regăsim cu ușurință, chiar dacă are un alt sens, și în alte domenii: filozofie, religie, etică etc.

În doctrină se face distincție între răspundere și responsabilitate. Astfel, s-a susținut că responsabilitatea este un fenomen social. Ea exprimă un act de angajare a individului în procesul integrării sociale. Libertatea omului se înfățișează sub trei aspecte: libertatea în raport cu natura, libertatea în raport cu societatea și libertatea omului în raport cu sine însuși. Responsabilitatea însoțește libertatea, astfel că trebuie operată o demarcație netă între libertate și liberul arbitru. Referindu-se la acest concept, Hegel arăta: „Când se aude spunând că libertatea în genere este să poți acționa așa cum vrei, o atare reprezentare poate fi luată numai ca totală lipsă a culturii gândirii, în care nu se găsește încă nicio urmă a ceea ce este voință liberă în și pentru sine, dreptul, moralitatea etc.”¹ Definind responsabilitatea ca o asumare a răspunderii față de rezultatele acțiunii sociale a omului, se admite faptul că acțiunea socială este cadrul nemijlocit de manifestare a responsabilității, pe de o parte, iar, pe de altă parte, că libertatea este o condiție fundamentală a responsabilității. Fiind strâns legată de acțiunea omului, responsabilitatea apare ca fiind strâns corelată cu sistemul normativ².

Așadar, se poate observa că, de foarte mult timp, problema responsabilității omului constituie subiect de meditație³. S-a arătat că omul este esențialmente o ființă socială, întrucât el se desăvârșește în societate și este producător de relații sociale⁴. Istoria socială a oamenilor nu este altceva decât istoria dezvoltării lor individuale, indiferent dacă sunt sau nu conștienți de acest lucru. Studiile de sociologie juridică avertizează asupra faptului că deziluzionarea așteptărilor societății față de drept este legată, în special, de răspundere, că dreptul nu-și poate exercita influența în societate decât în măsura în care

¹ A se vedea G.W.F. Hegel, *Principiile filosofiei dreptului*, Ed. Academiei, București, 1969, p. 48.

² A se vedea N. Popa, *Teoria generală a dreptului*, ed. a 3-a, Ed. C.H. Beck, București, 2008, pp. 98-99.

³ A se vedea M. Florea, *Responsabilitatea acțiunii sociale*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1976, p. 5.

⁴ A se vedea I. Deleanu, *Instituții și proceduri constituționale*, Ed. C.H. Beck, București, 2006, p. 28.

reușește să identifice persoana răspunzătoare și să stabilească răspunderea¹, astfel că responsabilitatea constituie o dimensiune a spiritului uman².

Fără responsabilitate nu poate exista libertate, însă responsabilitatea este ineficientă fără răspundere, iar din punct de vedere juridic este chiar inexistentă. Se poate afirma că într-un stat de drept răspunderea și responsabilitatea juridică constituie o garanție a drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor.

De asemenea, libertatea și conștiința morală sunt strâns legate de responsabilitate³. Responsabilitatea constituie o dimensiune a spiritului uman⁴, aceasta existând pe tot parcursul existenței omului, fiind o asumare a răspunderii față de rezultatele acțiunii sociale a omului.

S-a afirmat că dimensiunea morală a responsabilității⁵ constă în faptul că dreptul trebuie să aibă ca finalitate reconstruirea conștiinței de sine a individului.

Totodată, s-a arătat că responsabilitatea corespunde sancțiunii⁶, aceasta având un caracter juridic, fiind de fapt o răspundere juridică cu dimensiuni morale. Friedrich Wilhelm Joseph Ritter von Schelling preciza că „*dreptul natural nu se poate afirma decât prin exercițiul permanent al unei constrângerii. Membrii societății sunt astfel constrânși prin normele de conduită devenite norme juridice să aibă un anumit comportament, în cazul încălcării acestora fiind trași la răspundere. O faptă care contravine unei norme sociale poate angaja mai multe tipuri de răspundere – socială, juridică, morală – fără a fi înlăturată individualitatea fiecăreia*”.

Cuvântul „responsabilitate” a apărut pentru prima dată în limba franceză, în anul 1783 și se referea la responsabilitatea Guvernului⁷. Ulterior, problema responsabilității s-a pus în toate domeniile care privesc activitatea umană: morală, relațiile internaționale, dreptul public, dreptul privat⁸.

Din punct de vedere istoric, statele au fost preocupate să insereze, atât în Constituții, cât și la nivel de acte comune, problematica responsabilității acțiunii

¹ A se vedea S. Popescu, *Teoria generală a dreptului*, Ed. Lumina Lex, București, 2000, p. 300.

² A se vedea E.E. Ștefan, *Răspunderea juridică*, Ed. Pro Universitaria, București, 2013, p. 11.

³ A se vedea I. Popa, *Substanța morală a dreptului*, Ed. Universul Juridic, București, 2009, p. 353.

⁴ A se vedea Gh. Mihai, R. Motica, *Fundamentele dreptului, Optima Justitia*, Ed. All Beck, București, 1999, p. 110.

⁵ A se vedea Gh. Mihai, *Fundamentele dreptului. Teoria răspunderii juridice*, vol. V, Ed. C.H. Beck, București, 2006, p. 55.

⁶ A se vedea P. Fauconnet, *La responsabilité. Étude de sociologie*, Librairie Félix Alcan, Paris, 1928 pp. 12-16, disponibil pe www.gallica.bnf.fr.

⁷ A se vedea M. Villey, *Esquisse historique sur le mot responsable*, Archives de Philosophie du Droit, Tome 22: „*La responsabilité*”, Sirey, 1977, pp. 45-58, apud E.E. Ștefan, *Răspunderea juridică*, Ed. Pro Universitaria, București, 2013, p. 12.

⁸ A se vedea L. Henri, *La responsabilité civile. Principes élémentaires et applications pratiques*, Dalloz, Paris, 1932, pp. 1-3, apud E.E. Ștefan, *op. cit.*, p. 12.

umane sub diverse terminologii. Astfel, în Declarația Drepturilor Omului și Cetățeanului de la 1798 se precizează, în art. 15, că „Societatea are dreptul să ceară socoteală oricărui funcționar public pentru modul în care îndeplinește funcția”, în Pactul Internațional cu privire la drepturile civile și politice, în art. 15.1., se arată că „Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care nu constituiau un act delictuos, potrivit dreptului național sau internațional, în momentul în care au fost săvârșite...(...), iar în Declarația Universală a Drepturilor Omului, în preambul, se afirmă că „recunoașterea demnității inerente tuturor membrilor familiei umane și a drepturilor lor egale și inalienabile constituie fundamentul libertății, dreptății și păcii în lume”¹.

Tot în doctrină, responsabilitatea socială a fost definită ca fiind acea instituție socială care cuprinde complexul de atitudini ale omului în raport cu sistemul de valori, instituționalizat de societatea în care trăiește, în vederea conservării și promovării acelor valori, în scopul perfecționării ființei umane și conservării vieții în comun, pe calea menținerii și promovării ordinii sociale și a binelui public².

S-a susținut că lipsa de distincție între termenii „răspundere” și „responsabilitate” pare să fie un fenomen general, comun nu numai în literatura juridică, ci și în cea etică, filozofică, sociologică și chiar lingvistică³.

Etimologic, sintagma răspundere își are originea în limba latină, verbul *respondeo* însemnând „a răspunde”.

Așadar, răspunderea a existat încă în societatea primitivă, în care individul, absorbit de socialul încă nediferențiat, suportă din exterior responsabilitatea morală, iar aceasta este eminentamente colectivă. Societatea politico-statală inovează noi forme de răspundere. Socialul, diferențiat în grupări și categorii sociale, face ca răspunderea să se individualizeze. Devenind subiectivă, răspunderea nu și-a schimbat natura. Ea și-a schimbat doar caracterul, însușindu-și caracterele noi sociale care sunt ale civilizației moderne. Societatea, printr-o „răspundere dictată”, impune indivizilor statutul ei normativ. Societatea în care trăiește cel care comite o infracțiune, contravenție, un delict civil etc. socotește, prin normele sale juridice, o atare acțiune drept reprobabilă. Prin efectul săvârșirii unei asemenea fapte, o altă persoană a fost vătămată în ființa ei fizică și morală ori în bunurile sale, ordinea de drept a fost afectată, interesele generale au fost nesocotite, aceasta fiind problema răspunderii⁴.

Răspunderea juridică a fost definită ca fiind un complex de drepturi și obligații conexe care, conform legii, se nasc ca urmare a săvârșirii unei fapte

¹ A se vedea E.E. Ștefan, *op. cit.*, p. 12.

² A se vedea L. Barac, *Răspunderea și sancțiunea juridică*, Ed. Lumina Lex, București, 1997, p. 15.

³ A se vedea M. Florea, *Responsabilitatea acțiunii sociale*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1976, p. 26.

⁴ A se vedea M. Eliescu, *Răspunderea civilă delictuală*, Ed. Academiei, București, 1972, p. 5, *apud* N. Popa, *op. cit.*, p. 235.

ilicite și care constituie cadrul de realizare a constrângerii de stat, prin aplicarea sancțiunilor juridice¹.

Răspunderea juridică este o formă a răspunderii sociale, aceasta din urmă regăsindu-se în viața de zi cu zi sub diverse forme. Chiar dacă răspunderea juridică are o serie de particularități specifice în raport cu celelalte forme ale răspunderii sociale, ea se află într-o permanență interdependentă și influențare reciprocă cu acestea².

În general, răspunderea juridică a fost definită, din punctul de vedere al categoriei „obligație”, dar au existat autori care au definit acest concept și din alte puncte de vedere, și anume: al categoriei „raport juridic”, al categoriei „situație juridică” sau din punct de vedere praxeologic³.

S-a susținut că, indiferent de forma sub care se manifestă, sensul noțiunii de „răspundere” este acela de obligație de a suporta consecințele nerespectării unor reguli de conduită, obligație ce incumbă autorului faptei contrare acestor reguli și care poartă întotdeauna amprenta dezaprobării sociale a unei asemenea fapte⁴.

Având în vedere considerentele expuse, este evident că și magistrații pot fi subiecți ai răspunderii juridice, deoarece ei nu beneficiază de niciun fel de imunitate.

Într-un document internațional elaborat chiar de către judecători⁵ s-a arătat că *„trebuie să existe anumite mijloace de a trage judecătorii la răspundere și chiar de a-i înlătura din funcție în cazuri de comportament necorespunzător atât de grav încât să justifice o asemenea măsură. Nevoia de precauție în recunoașterea acestor răspunderi provine din nevoia de a păstra independența și libertatea juridicului de presiuni necuvenite”,* precizându-se totuși că *„judecătorul nu trebuie să lucreze sub amenințarea unei pedepse pecuniare, cu atât mai puțin a uneia cu închisoarea, a cărei prezență poate, chiar subconștient, să îi afecteze judecata”*.

Conform art. 94 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată⁶, cu modificările și completările ulterioare, judecătorii și procurorii răspund civil, disciplinar și penal, în condițiile legii.

¹ A se vedea M. Costin, *Răspunderea juridică în dreptul R.S.R.*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1974, pp. 31-32.

² A se vedea F. Mangu, *Răspunderea civilă. Constantele răspunderii civile*, Ed. Universul Juridic, București, 2014, p. 9.

³ Pentru amănunte, a se vedea E.E. Ștefan, *op. cit.*, pp. 76-84.

⁴ A se vedea M. Costin, *op. cit.*, p. 19.

⁵ Avizul nr. 3 al Consiliului consultativ al judecătorilor europeni (CCJE) asupra principiilor și regulilor privind imperatiivele profesionale aplicabile judecătorilor și în mod deosebit a deontologiei, comportamentelor incompatibile și imparțialității, pct. 51 și 53.

⁶ Republicată în temeiul art. XII al Titlului XVII din Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, publicată în M. Of. nr. 653 din 22 iulie 2005, dându-se textelor o nouă numerotare. Legea nr. 303/2004 a fost publicată în M. Of. nr. 576 din 29 iunie 2004 și a mai fost modificată prin O.U.G. nr. 124/2004, publicată în M. Of. nr. 1168 din 9 decembrie 2004, aprobată cu modificări și completări prin Legea

Așadar, legea privind statutul judecătorilor și procurorilor reglementează trei forme de răspundere a magistraților.

Cu privire la acest aspect, în considerentele decizei Curții Constituționale nr. 263/2015¹ (pct. 23), care a avut ca obiect soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 96 din Legea nr. 303/2004, s-a reținut „faptul că în această situație judecătorii și procurorii răspund penal, civil și disciplinar numai în condițiile instituite de Legea nr. 303/2004 nu echivalează cu încălcarea principului egalității cetățenilor în fața legii, întrucât diferența de reglementare are o justificare obiectivă și rațională ce ține de consolidarea independenței funcționale și personale a corpului membrilor magistraților”.

Totuși, prin alte dispoziții legale sunt reglementate și alte forme ale răspunderii magistraților, cum ar fi: răspunderea contravențională, răspunderea morală, dar și un alt tip de răspundere, pe care am denumit-o „răspundere de tip administrativ” și care nu trebuie confundată cu răspunderea din dreptul administrativ.

În continuare vom analiza în mod succint formele răspunderii magistraților, cu excepția răspunderii disciplinare și a celorlalte forme care derivă din aceasta, de care ne vom ocupa pe larg în capitolele următoare.

Secțiunea a 2-a **Răspunderea civilă a magistraților**

1. Considerații generale

Răspunderea juridică civilă a fost definită în literatura de specialitate fie ca un raport de obligații în temeiul căruia o persoană este îndatorată să repare prejudiciul cauzat altuia prin fapta sa ori, în cazurile prevăzute de lege, prejudiciul pentru care este răspunzătoare², fie ca o instituție juridică alcătuită din totalitatea normelor de drept prin care se reglementează obligația oricărei persoane de a repara prejudiciul cauzat altuia prin fapta sa extracontractuală sau contractuală pentru care este chemată de lege să răspundă³.

Răspunderea civilă ocupă un loc primordial în cadrul răspunderii juridice, fiind aplicată în aproape toate ramurile dreptului, astfel că ea constituie dreptul comun în cadrul sistemului de drept.

Codul civil nu cuprinde un text care să definească răspunderea civilă în general, fiind însă reglementată în detaliu răspunderea delictuală și răspunderea contractuală.

nr. 71/2005, publicată în M. Of. nr. 300 din 11 aprilie 2005, ultima modificare având loc prin O.U.G. Nr. 12/2019, publicată în M. Of. nr. 185 din 7 martie 2019.

¹ Publicată în M. Of. nr. 415 din 11 iunie 2015.

² A se vedea E. Lupan, *Răspunderea civilă*, Ed. Accent, Cluj-Napoca, 2003, p. 25.

³ A se vedea L. Pop, *Drept civil. Teoria generală a obligațiilor. Tratat*, Ed. Lumina Lex, București, 1998. p. 158.

Astfel, art. 1349 C. civ.¹ reglementează răspunderea delictuală, iar art. 1350 C. civ.² reglementează răspunderea contractuală, însă aceste dispoziții nu sunt aplicabile în cazul răspunderii civile a magistraților.

În doctrină³ s-a arătat că răspunderea civilă a magistraților trebuie să intervină doar în cazurile anume determinate de lege, soluția fiind aproape general admisă și în alte țări și pe deplin justificată, întrucât judecătorul nu poate fi lăsat la discreția justițiabililor. În același timp, judecătorul nu poate fi la adăpostul unei imunități absolute atunci când el încalcă în mod grosier obligațiile sale de imparțialitate și corectitudine.

Răspunderea civilă a judecătorilor a fost reglementată pentru prima dată în art. 305 C. pr. civ. 1865, dispoziții menținute ulterior prin modificările aduse acestui act normativ în anul 1900.

Prima menționare expresă a răspunderii civile a magistraților cuprinsă într-o lege de organizare judecătorească o întâlnim în art. 127 din Legea de organizare judecătorească din anul 1890, prevedere legală reluată apoi în toate legile de organizare judiciară⁴.

În prezent, această formă de răspundere este reglementată de Constituția României, Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, Legea nr. 317 privind Consiliul Superior al Magistraturii, O.G. nr. 94/1999 privind participarea României la procedurile în fața Curții Europene a Drepturilor Omului și a Comitetului Miniștrilor ale Consiliului Europei și exercitarea dreptului de regres al statului în urma hotărârilor și convențiilor de rezolvare pe cale amiabilă și de Codul de procedură penală.

Din coroborarea textelor de lege care reglementează răspunderea civilă a magistraților rezultă că aceasta este una specială, derogatorie de la dreptul comun.

¹ Art. 1349 are următorul conținut: „(1) Orice persoană are îndatorirea să respecte regulile de conduită pe care legea sau obiceiul locului le impune și să nu aducă atingere, prin acțiunile ori inacțiunile sale, drepturilor sau intereselor legitime ale altor persoane. (2) Cel care, având discernământ, încalcă această îndatorire răspunde de toate prejudiciile cauzate, fiind obligat să le repare integral. (3) În cazurile anume prevăzute de lege, o persoană este obligată să repare prejudiciul cauzat de fapta altuia, de lucrurile ori animalele aflate sub paza sa, precum și de ruina edificiului. (4) Răspunderea pentru prejudiciile cauzate de produsele cu defecte se stabilește prin lege specială.”

² Art. 1350 are următorul conținut: „(1) Orice persoană trebuie să își execute obligațiile pe care le-a contractat. (2) Atunci când, fără justificare, nu își îndeplinește această îndatorire, ea este răspunzătoare de prejudiciul cauzat celeilalte părți și este obligată să repare acest prejudiciu, în condițiile legii. (3) Dacă prin lege nu se prevede altfel, niciuna dintre părți nu poate înlătura aplicarea regulilor răspunderii contractuale pentru a opta în favoarea altor reguli care i-ar fi mai favorabile.”

³ A se vedea, I. Leș, *Tratat de drept procesual civil. Vol. I. Principii și instituții generale. Judecata în fața primei instanțe*, Ed. Universul Juridic, București, 2014, p. 133.

⁴ Pentru amănunte privind evoluția istorică a răspunderii civile a magistraților, a se vedea I. Popa, *Tratat privind profesia de magistrat în România*, Ed. Universul Juridic, București, 2007, pp. 352-353.